

GRÅGÅSEN

2/2025/ Årgang 26

SENIORUDVALGET DOF KØBENHAVN

www.dofkbh.dk

Forsidebillede: Finn Carlsen, dobbeltbekkasin

Undrer det ikke jer hvor sjældent vi hører dobbeltbekkasinens vibrerende halefjer i luften?

SENIORUDVALGET

Joan Klausen	51928836	joanklausen18@gmail.com
Jan Chr. Mollerup	39658767/40508487	f.mollerup@mail.dk
Pamela Bartholomeuz	24824345	finnogbarti@gmail.com
Flemming Kragh Hansen	40200345	flemming.kragh.hansen@gmail.com
Lis Geertz-Hansen	30132179	geertz@mail.dk
Arne Borg	40551160	valde@toftebo.dk
Grethe Wenzell	51229985	grethewenzell@webspeed.dk
Bjarne Andersen	40552314	bispe32@youmail.dk

Seniorudvalget arrangerer årligt ca. 20 fugleture og 6 foredrag, fortrinsvis for DOFs ældre medlemmer. På vores ture har fuglene højeste prioritet. Vi lægger også vægt på et godt socialt samvær og nyder i øvrigt årets gang i naturen.

Som medlem af DOF kan du tilmelde dig Grågæssenes mailliste ved at sende en mail til Bjarne Andersen med oplysninger om navn, adresse, tlf.nr. og mailadresse.

Ligeledes kan du henvende dig til Bjarne, hvis du har adresseændringer eller hvis du ikke mere ønsker at stå på maillisten.

Bjarnes mailadresse: seniorudvalget@outlook.com

INDHOLD

Mindeord	4
Gåsefjeren	5
Fuglefeber	7
Laila og Fuglene	8
En skovvadfugl i Gribskov	10
Den giftige hvide anemone	14
Giganter med næb og klør	15
Rövarekulan	17
Nivå	19
Tissø	21
Vallensbæk	23
Skåne/Tranås	24
Afholdte foredrag	30
Kommende foredrag	31
Kommende ture	32
Afbestillingsregler	33

Grønspætte

Foto: Fin Carlsen

Bjergpiber

Foto: Per Vindis

Duehøgparring

Foto: Jørgen Bjerring

Mindeord om Grågæssenes stifter Poul Reib som døde d. 17. februar 2025.

Af Jan Chr. Møllerup

Poul Reib blev i en tidlig alder - 59 år - pensioneret fra sin stilling i et internationalt firma. Poul havde altid interesseret sig for fugle og fuglefotografering og da tiden skulle udfyldes med noget positivt, lavede han en strategi der bla omfattede fuglekiggeri, fotografi og musik - han spillede trommer og jazz. Han kontaktede det daværende ekskursionsudvalg i DOF mht. at få lov til at arrangere nogle onsdagsture for ikke-arbejdsramte fugleinteresserede. Udvalget gav Poul lov til at afholde turene, men udviste i øvrigt ikke særlig stor interesse for projektet.

Den første tur fandt sted 29.5.1996 og gik til Søndersø med 6 deltagere inkl. Poul som turlleder. I løbet af de næste år voksede deltagerantallet og på opfordring af DOF København oprettede Poul et udvalg på 4 medlemmer, senere kaldt Seniorudvalget, til at varetage den stigende opgavemængde. Udvalget startede med at mødes i Fuglenes Hus, men efterhånden blev møderne forlagt til medlemmerne af Seniorudvalget privat. Der afholdes nu møde 4 gange om året hos de nuværende 8 medlemmer af Seniorudvalget, som tager sig af de mangeartede opgaver: bladredaktør, turlleder, økonomi, medlemsregistrering, turtilmeldinger og sidst men ikke mindst planlægning af kommende ture og foredrag.

I de første år gik turene mest til Kbh. og omegn i private biler. Senere blev området udvidet til Sjælland, Sverige og Nordtyskland og privatbiler blev delvist erstattet af en bus til de længere ture. I dag arrangerer Seniorudvalget ca 20 ture om året herunder flere 3 og 4 flerdagsture.

I 1997 stod Poul for et nyt initiativ: foredrag om div. fugleemner ved kompetente foredragsholdere fra hele DK. Det første foredrag fandt sted d. 13.11.1997 i Fuglenes Hus, hvor Poul selv viste dias og fortalte. Pga. pladsmangel blev foredragene flyttet først til Miljøkontrollen på Fisketorvet og siden hen til Vanløse kulturhus, hvor der i dag afholdes 6 foredrag om året med et stort antal deltagere.

Det sidste led i Grågæssenes virksomhed initieret af Poul er udsendelse af bladet "Grågåsen". I januar 2000 udkom det første nummer af seniorudvalgets blad og naturligvis med Poul som redaktør. Og Poul fortsatte som redaktør af bladet i 21 år samtidig med at han stadig var medlem af Seniorudvalget - en præstation ud over det sædvanlige!

Bladet indeholder store og små artikler om fugle, referater af ture og oversigter over kommende ture og foredrag. Bladet er rigt illustreret med fotos af fugle ofte taget af medlemmerne selv og Poul bidrog også selv. Bladet udkom i mange år i en papirudgave, som blev støttet af DOF KBH., men udsendes nu elektronisk til samtlige medlemmer af Grågæssene - mere end 300. Bladet udkommer 4 gange om året.

Grågæssene har også formået at fejre sig selv og sin egen succes med store fester i anledning af 20 års og 25-års jubilæet og Poul deltog og var med i planlægningen af disse arrangementer.

Poul var et meget privat menneske uden de store armbevægelser og jeg ved ikke hvor mange der var klar over at han i 2005 modtog DOF's hæderspris for sin indsats for seniorarbejdet.

Poul skrantede noget de sidste år og da jeg sidst besøgte ham i foråret 2024, var hans gangfunktion påvirket og han kom ikke så meget ud mere, men hans humør og humor var stadig intakt.

Det initiativ som Poul satte i værk i 1996, har vist sig at være mere end bæredygtigt både i det Storkøbenhavnske område og i DK i øvrigt.

Derfor har vi (flere end 300 Grågæs) rigtig meget at takke Poul for.

Æret være Pouls minde.

GÅSEFJEREN

Af Anne Holgersson

Så dalede gåsefjeren langsomt ned hos mig i Fredensborg.

Jeg er lige kommet hjem fra min daglige tur i skoven, med min trofaste ven Malik. Malik er en dansk-svensk gårdhund på 3 år. Hver dag er vi ude i naturen, enten i nærområdet, eller et sted i Nordsjælland. Tit med kikkert - men sådan har det ikke altid været.

At færdes i naturen har jeg gjort lige fra barnsben, men tilgangen og måden at opleve og være i naturen på, har ændret sig, efter jeg fik blikket mere rettet på fuglene.

Naturen har jo ikke forandret sig - den er lige så forunderlig, som den altid har været!

Jeg har været heldig igennem tiden at have mødt mennesker, der har åbnet mine øjne for naturen på forskellig vis. En af dem var min lærer på Blågård lærerseminarium, Barfod. Barfod havde linjefag i biologi, og han var som en anden Doktor Lieberkind. Han gav os viden, men fremfor alt, gav han os lyst til at være undersøgende og nysgerrige på naturen.

Han lærte os at bruge vores sanser, når vi stod på en biotop. -Hvordan så landskabet ud, hvordan var vejrforholdene, hvordan var jorden, hvordan lugtede der, hvordan mærkedes det?

For fuglefolk er det ligesom at "spana av området" som der står i skånsk Skåderguide. Jeg elsker det udtryk!

I årene mens børnene var små og arbejdet fyldte, blev turene i naturen mest skovture i weekenderne og ferierne i Sverige.

Kendskab og interessen for fuglene begrænsede sig til de mest almindelige arter vi ser i haverne. Det ændrede sig da vi købte hus i Blekinge i 2004!

Pludselig sad vi jo midt ude i skoven og spændende fugle fløj om ørerne på os. Vi købte gode kikkerter og fuglebøger, og en ny verden åbenbarede sig.

Broget fluesnapper, sort spætte, grøn spætte, spætmejse, flere mejsearter, vipstjert, ravne og utal af små fugle og flere andre var bogstaveligtalt lige udenfor døren! Det satte virkelig gang i fuglekikkeriet.

Min mand gik seriøst ind i det, og havde en dygtig fuglelærer, Jan Hjort fra Helsingør. Det gavnede jo også mig, for nu havde jeg én der hele tiden kunne fortælle mig hvilke fugle jeg så.

Det blev til mange gode fugle oplevelser.

I 2019 solgte vi huset i Ronneby, da min mand blev syg og gik bort i 2022.

Grønspætte

*Foto:
Finn Carlsen*

Sortspætte

*Foto:
Finn Carlsen*

Min kikkert og fuglekikkeriet lå på hylden et par år, men så sidste år, besluttede jeg, at nu ville jeg tag kikkerten frem igen, og finde nye fællesskaber, der havde fugle og natur som interesse.

Så jeg tog på mit første højskoleophold, på Askov. Det var meget givende. Her fik jeg også snakket med bl.a. Grethe, som fortalte om Grågæssene.

Jeg deltog sidste forår også på et fuglestemmekursus, som Per og Louise Ekberg afholdt. Det var supergodt, men svært. Heldigvis skal jeg på samme kursus igen dette forår - så er der forhåbentlig lidt flere fuglestemmer, der bliver husket.

I sommer gik jeg på efterløn, så var der tid til at komme med Grågæssene på tur om onsdagen.

Der er også blevet tid til at tage med på ture som DOF - Nordsjælland arrangerer.

Jeg er meget taknemmelig for at møde så mange dygtige og rare fuglefolk, som beredvilligt og tålmodigt deler ud af deres viden om fugle og natur.

Glæder mig til mange gode oplevelser med Grågæssene.

Film skal ses i biografen –

Af Flemming Kragh Hansen

Og fugle skal tilsvarende ses i naturen, året rundt, i sol, blæst, regn og frostvejr.

Men indimellem kan vejret, lysmængden eller helbredet, invitere til at se på fugle, og dyrke fugleinteressen på anden måde: Digitalt.

En af de hjemmesider jeg selv følger er www.fuglefeber.dk, en blog, dvs. en hjemmeside med jævnlige opdateringer, når der er nyt at fortælle om fuglelivet på Lolland-Falster, fortælleren er Lasse Birch Højrup.

Jeg bliver altid i godt humør af at læse Lasses opdateringer.

På Lasses hjemmeside er der gode links til andre hjemmesider og blogs, bl.a. Mads Hagens interessante hjemmeside, www.MadsHagen.dk.

Prøv det, det er lettere vanedannende.

I får som trækplaster til disse linjer, et billede jeg har taget med min mobiltelefon; fantastisk hvad det apparat kan klare.

Lillabrystet ellekrage

Foto: Flemming Kragh Hansen

Laila og Fuglene

Af Laila Neermann

Jeg, Laila Neermann, har takket ja til opfordringen om et lille skriv om det skønne fugleliv og hvad skal jeg fortælle om?

Jeg er fugletosse og jeg tror den yngste Grågås - Grågås en titel jeg har set frem til at få. Jeg er vildt imponeret over det flotte udflugtsprogram og alle de gode foredrag, der afholdes i Grågæssenes regi.

Fuglene har helt fra min barndom været en del af mit liv. Min far fodrede fugle hver dag og de almindelige havefugle lærte jeg fra barnsben. Fuglelivet tog for alvor fart da jeg købte en "ødegård" i Sverige og her fik jeg fyldt mere fugleviden og flere arter på harddisken ved min fars hjælp. Da han døde tænkte jeg: "Hvad gør jeg nu"?

Det endte med fuglekurser hos Lars Jensen, Klaus Malling og Jan Hjort Christensen. Det betød også en indtræden i det lidt mere organiserede fugleliv, medlemskab af DOF og SKOF, højskoleophold med fugletema og deltagelse på fugleture i både ind- og udland.

Det gik op for mig at der fandtes krydslistere og så startede livet som "twicher". Krydslisterne skulle fyldes ud og i 2020 var jeg så heldig at blive sendt på pension med en god fratrædelsesordning.

Laila med det Grå Fyr og Skagens Fuglestation i baggrunden Foto: Henrik Knudsen

Båden "SeaDog" på vej mod Hirsholmene med maskerede fuglefolk, det var i coronatiden Foto: Jonas (ansat på SeaDog)

Hvad skal jeg bruge al den tid til, jo optimering af mit fugleliv var en mulighed og det betød at jeg tog 1/2 års ophold i Skagen som er Danmarks bedste træksted.

Her besøgte jeg Rolf Christensen i klitterne og Skagen Fuglestation ved kabeltromlen, så der fik jeg for alvor sat nogle krydser. Det blev til 70 nye det år og jeg blev den første kvinde i Danmark der officielt rundede 300 årsarter, ikke bare fuglearter.

Det vildeste kryds blev da der pludselig lå en Stellersand på Hirsholmene - hvordan kommer jeg derover? En fugleven foreslog at jeg lejede båden, der normalt sejler øboerne og turister derovre, for at få det kryds hjem - ja hvorfor ikke?

Jeg fik aftalen på plads med kaptajnen og tilbød pladser til andre fuglefolk via facebook. Det værste der kunne ske, var at jeg måtte sejle alene og så koster det mig 3600 kr. men på bare 25 - jeg gentager 25 - minutter var alle pladserne væk. --Jeg er ikke den eneste fugletosse

Brilleederfugl, Texel, Holland

Foto: Peter Hartoft

Det er nok det vildeste jeg til dato har foretaget mig, hvis jeg ser bort fra, at jeg lige har vendt vadehavsøen Texel i Vadehavet ved Holland for at se Brilleederfugl, whauuuu! Det var en tur på knap 2000 km på 24 timer, men for både CO2 aftrykket og min pengepung var det den bedste løsning, fuglen holder nemlig normalt til i Alaska. Ja, det her er jo det vilde og kompromisløse

fugleliv - fugleglæde er jo også når du slår gardinet fra om morgenen og ser haven er fuld af forventningsfulde småfugle, der venter på at du fylder foderstationerne op eller når uglen indtager kassen for at yngle i din baghave, det må jeg skrive om en anden gang.

Skovspurven venter trofast på morgenmad

Foto: Laila Neermann

Jeg vil vove den påstand at hvis du ser på fugle/er fuglekikker kan du aldrig kede dig og sidegevinsten er, at du behøver ingen partner, vil du gå til dans er du nødt til at have en dansepartner. – Tak for ordet og godt fugleår.

En skovvadefugl i Gribskov

Tekst og fotos: Per Ekberg

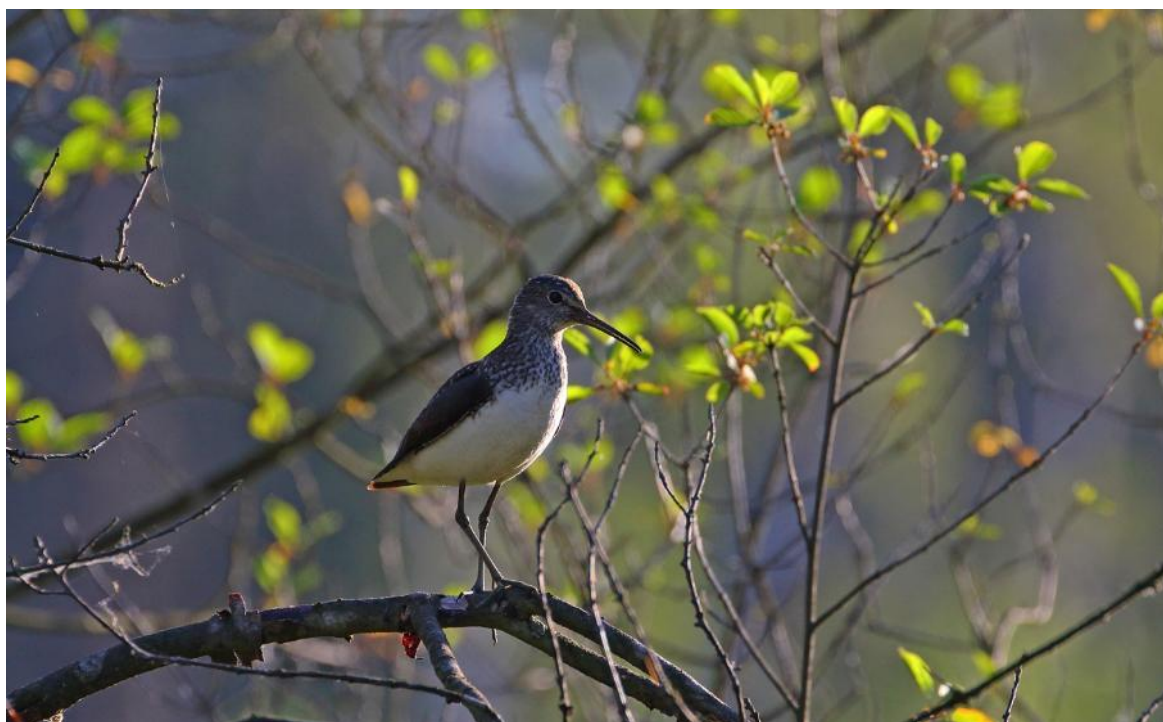
Når jeg i starten af april, hører årets første svaleklires smukke sang ("tluui-tyyi-tluui-tyyi") udført i sangflugt over skovmosen, eller siddende højt til vejrs i toppen af en rødgran, starter en spændende periode i skoven og en stor udfordring i at registrere og iagttage denne skovvadefugls yngleforløb. Hvert møde med den første svaleklire over skovmosen, er stadig lige inspirerende og fascinerende.

Gennem mit registreringsarbejde med ynglefugle i Gribskov fra 2004-2025 har jeg fået et indgående kendskab til mange af skovens ynglefugle. De har på hver sin måde en spændende levevis og yngleadfærd, og svalekliren er en af de mere spændende fugle, og så tilmed, en vadefugl, som man ikke lige forbinder med én, der opholder sig og yngler i skoven.

Svaleklire

Når jeg husker tilbage, mindes jeg, at jeg allerede sidst i 1960erne i Store Dyrehave fandt svalekliren ynglende og blev betaget af den lidt mystiske og spændende vadefugl, som lever dybt inde i skoven og har en yndefuld sangflugt med en helt fantastisk og anderledes sang. Jeg har senere fulgt den tæt i Gribskov, og i de seneste 25 år har jeg fået et indgående kendskab til den.

Svaleklire

Svalekliren og skovsneppen er de eneste danske vadefugle, som yngler i skoven. I yngletiden er svalekliren sky og lever et tilbagetrukket liv i fugtige og ofte tætte skovområder. Den ankommer til Gribskov fra sidst i marts til først i april fra sit vinterophold i Afrika.

Dens ophold i skoven er meget kort, og begrænser sig kun til yngletiden, som højst er 3 måneder. Svalekliren bygger ikke selv rede, men overtager andre fugles reder, især drosselreder, som er placeret 1-10 meter oppe, typisk i nåletræer. Omkring d. 15.-25. april lægger den 4 æg, som klækker efter 20-23 dage.

Svaleklireunge

Umiddelbart efter klækning ca. d. 15. maj hopper ungerne som små dunbolde ud af reden og ned på jorden, og forældreparret fører nu ungerne frem til en skovmose med lavt sjapvand og tuer, som ungerne kan skjule sig i. Allerede første dag finder de selv føden, som består af vandinsekter, snegle og edderkopper.

Ca. 28 dage efter er ungerne flyvedygtige, og kort tid efter forlader hannen og ungerne skoven. Omkring Sankt Hans har næsten alle svaleklirer forladt skoven.

Fra svaleklirens ankomst fra sidst i marts og til midten af maj, bruger jeg ikke tid på at registrere den, da det giver en for stor usikkerhed i optællingen. Det er først i ungetiden, at jeg rigtig bruger tid på at optælle bestanden.

Nu nyder jeg bare svaleklirens smukke sangflugt omkring de forskellige skovmoser, og måske optræder de på nogle nye steder, som jeg så senere tjekker af for et eventuelt ynglepar.

Oplevelser med svalekliren i redetiden.

I rugetiden er det ikke meget jeg ser til svalekliren, tilfældigt ser jeg en enkelt svaleklire flyve op fra et moseområde.

Når jeg ved andre lejligheder har bevæget mig rundt ved et af svaleklirens potentielle redesteder, har jeg kun få gange været heldig at opleve et svaleklirepar lokke unger ned fra en rede. En majdag sad jeg inde i en nåleskov og observerede et tornskadepar. Pludselig blev jeg opmærksom på en svaleklire, som bevægede sig uroligt rundt i 8 meters højde - endnu en svaleklire kom til. Jeg hørte svage kald fra dem. Lidt efter bevægede begge svaleklirer sig ned mod jorden et stykke fra hvor jeg sad, og derefter blev der stille. Jeg fik heller ikke denne gang set hverken unger eller rede, men det var helt tydeligt ud fra denne opførsel, at de havde rede her i et af disse træer og var i gang med at lokke deres unger ned og ud til en skovmose.

Jeg har også oplevet en svaleklire flyve væk fra en væltet trærod, hvor jeg først senere blev klar over, at den havde rede der.

Oplevelser med svalekliren i ungetiden.

Omkring midten af maj fører svaleklireparrene deres unger ud på den første og mest farefulde tur frem til en tæt afsidesliggende skovmose. Det er ikke altid at reden er tæt på skovmosen,

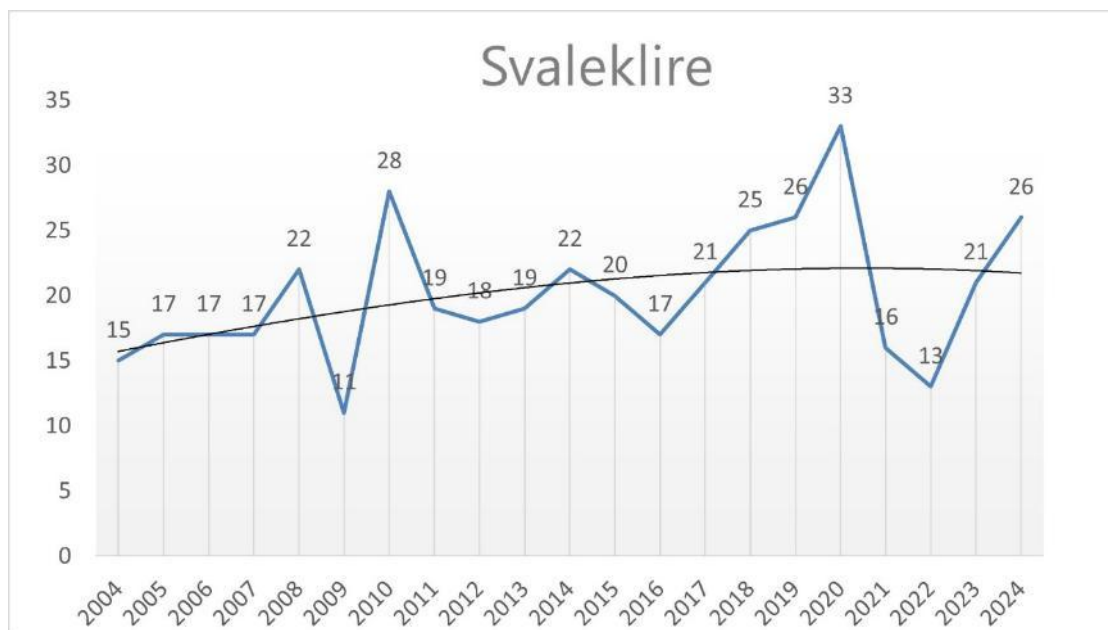
Svaleklire og rødrygget tornskade

så det kan godt blive en større tur gennem skov og over skovveje, før de er fremme. Først når de er fremme i mosen, er de i sikkerhed. Skovmoser er typisk bare nogle fugtige områder dækket med star eller anden plantevækst, åbent vand er ikke så nødvendigt, men det er vigtigt, at der er spredte døde, stående træer, hvor forældrefuglene kan sidde og overskue ungerne og advare, når der er fare på færde. Godt skjult i vegetationen går svaleklirens unger selv rundt og finder føde, alt imens hannen sidder på sin udkigspost tæt på ungerne. Det er kun de første dage efter ungerne er kommet til mosen, at hele familien er samlet. Herefter forlader hunnen familien, og hannen opfostrer nu ungerne til de er flyvefærdige.

Det er herfra og ca. en måned frem, at jeg bruger tid på at registrere svaleklirer i skoven. Det er nu, det er nemmest og mest effektivt at få styr på, hvor stor bestanden i skoven er.

Alle potentielle moser bliver besøgt. Ofte går det ret hurtigt med at konstatere et ynglepar med unger. Det er den solsorte/flagspættelignende vedvarende advarselslyd, tik,tik,tik,tik, der røber tilstedeværelsen af svalekliren. De varsler ofte kun, når der er fare på færde, som når fx ræv,

rovfugle, tornskade eller skovskade er kommet ind i området. Kommer prædatoren pludselig tæt på ungerne, flyver forældrefuglen hurtigt op og udstøder et kort skarpt tuit-vit, og forsøger at lede prædatoren væk fra ungerne.

Bestandsudvikling hos svalekliren, Gribskov 2004-2024

Til tider bruger jeg meget tid på bare at sidde stille og iagttage livet ved mosen. Det har gennem tiden givet mig mange fine oplevelser med svalekliren.

Jeg sidder på en tilpas stor afstand fra mosen, så jeg er helt sikker på, at svalekliren ikke har opdaget mig.

Ved sådanne lejligheder har jeg ofte set svaleklireunger løbe rundt og finde føde. De er meget svære at lokalisere. Jeg opdager først ungerens spæde kald i vegetationen, som minder om halemejsens kald og efter nogen tid finder jeg så ungerne, som er meget svære at få øje på. Jeg har flere gange oplevet et svaleklirepar succesfuldt føre sine unger til en skovmose. De har gået gennem tør skov, passeret skovveje for at komme til en mose, men indimellem går det knap så godt.

En morgen sad jeg ved en skovmose, godt gemt under nogle små grantræer og pludselig hørte jeg en hidsig advarsel fra svalekliren, et godt stykke fra hvor jeg sad. Efter nogen tid opdagede jeg hvad der var på færde. En ræv kom til syne, og en svaleklire fløj advarende rundt om ræven. Jeg nåede at se, at ræven havde noget i munden, som efter alt at dømme var en svaleklireunge.

Med mere vand i skovene i fremtiden tegner det lyst for svalekliren som ynglefugl i Nordsjælland. Som det kan ses i grafen, har svaleklirebestanden i Gribskov været forholdsvis stabil gennem de sidste 21 år, dog med nogle større udsving på grund af skiftende våde og tørre forår, samt skovning i yngletiden.

Men der har ikke været en markant stigning i bestanden, trods generelt mere vand i skoven de seneste år. Men bestanden bliver nok mere stabil og med større mulighed for at sprede sig, med et stigende antal vådområder tættere på hinanden.

Den giftige hvide anemone er ikke giftig for alle.

Af Grethe Wenzell

Anemoner i Herthadalen Foto: Ole Mandrup- Poulsen

Går vi en tur i Dyrehaven i ”anemonetiden” er det ikke anemoner vi møder, i hvert fald meget få, for andre har været der før os.

Hjortene kan tåle stoffet anemonol, som gør planten giftig og æder de spæde anemoner som vintermad, de indtager dem som lækre sprøde snacks.

Anemonerne findes i mange andre løvskove - men er overraskende langsomme til at sprede sig. Spredningen er mest afhængig af væksten fra deres rødder frem for spredning af deres frø.

Derfor er anemonerne også en god indikator for gammelt skovområde.

Anemoner kan dog også sprede sig med frø. Det får de hjælp til af de tidligste myrer, som er vilde med de fede oliedråber, som findes på ydersiden af anemonefrøene.

Myren snupper frøet, sutter olien i sig og spytter frøet ud igen på sin vej fra anemone til myrebo og så er der sået en ny anemone.

Blomsterne indeholder ingen nektar, men de bliver gerne besøgt af fluer og biller, som finder pollen i blomsterne. Pollen, som er en ren proteinbombe, tiltrækker også de første humlebier, som kvitterer ved at bestøve blomsterne.

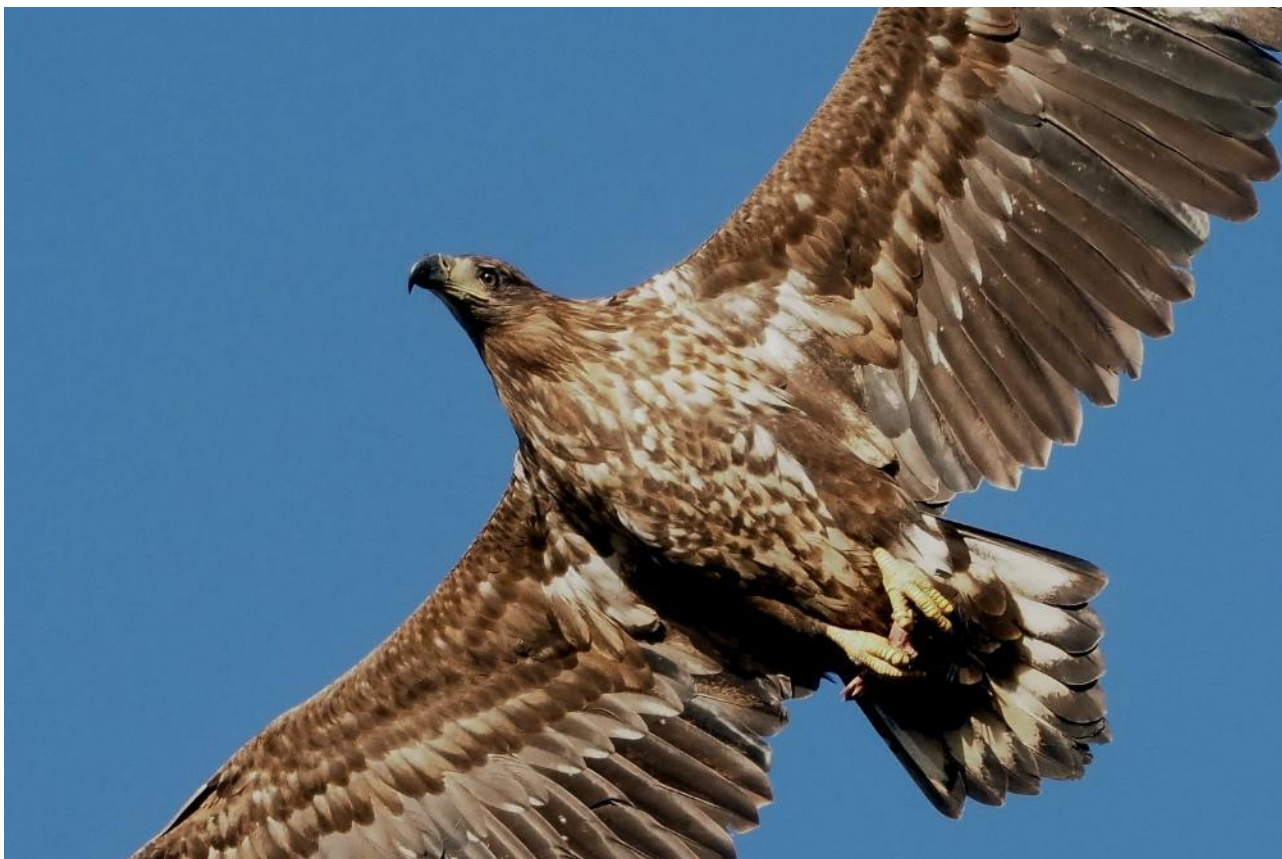
Vi regner normalt med at anemonerne springer ud i april, men det holder ikke altid. Anemonerne bliver påvirket af ”vintervarmen”, som vi får mere og mere af pga. klimaændringerne og kan optræde tidligere på året. Man har set blomstrende anemone allerede først i februar. Men det allervigtigste for anemonerne er at de når at blomstre inden de store træer springer ud og stjæler alt lyset.

Den hvide anemone findes mange steder i Danmark, medens både den gule og blå anemone er mere kræsne med jorden. Den gule er glad for næringsholdig jord og den blå fortrækker steder med meget kalk.

Giganter med næb og klør over Eremitagen.

Tekst og fotos: Torkild Kristensen

Europas største ørn, havørnen, er med sit vingefang på omkring 2,40 meter ikke længere så sjældent et syn herhjemme som for 15-20 år siden. I 2024 blev der optalt omkring 150 ynglepar, mod for eksempel 16 par i 2007. Fremgangen, der med rette kan kaldes en succeshistorie fra fugleverdenen, skyldes blandt andet mindre brug af miljøgifte og sikring af fred og ro omkring ørnenes territorier i yngletiden.

Ung havørn

Alligevel fremkalder synet af den kæmpemæssige fugl hos mange stadigvæk en følelse af beundring og endda ærefrygt, selv om den oftest ses på stor afstand, flyvende alene højt til vejrs

At se flere ørne sammen på nært hold i ens eget nabolag, kan godt betegnes som en naturoplevelse i særklasse.

På en af decembers få solskinsdage fløj en ung havørn ind over et åbent område i Jægersborg Dyrehave og begyndte at kredse. Lidt efter fik den selskab af endnu en, og så en til. Efter at have kredset nogle gange rundt i sol og frisk blæst, fik de tre unge ørne lyst til at lege luftballet ved at hvirvle rundt om hinanden og skiftes til at foretage skinangreb med fremstrakte klør.

Snart fortsatte de tre flyvningen, og nu var målet Eremitagesletten. Midt på sletten findes en indhegning, hvor der udlægges indvolde fra skudte dådyr og selvdøde hjorte, mest til glæde for ravne og krager, nogle gange op mod hundrede i indhegningen og i luften over den. Glenter, våger og ørne kan derfor med deres skarpe syn se på lang afstand, at der må være noget spiseligt på stedet.

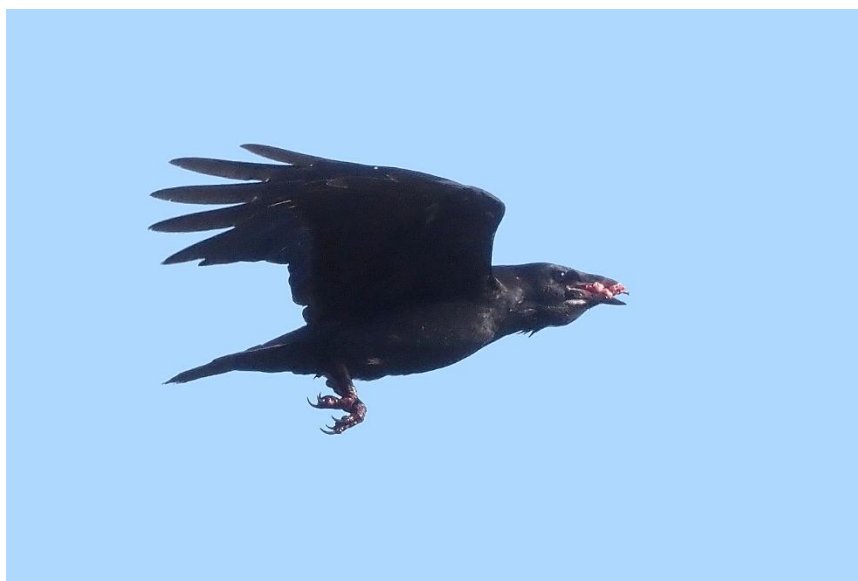

Krage-eskadrille i aktion

Da de tre unge ørne nåede frem til Eremitagesletten, var der allerede en gammel havørn i luften over indhegningen. De fleste unge havørne har en ret mørk fjerdragt og næb og mørkranget hale. Ved 5-6-årsalderen er halen normalt blevet helt hvid, bryst og halsfjer lyse, næb og øjne gule. Havørne kan blive over 30 år gamle.

De nu fire ørne begyndt at kredse over sletten, tydeligvis med fokus på lækkerierne nede i indhegningen, som det desværre skulle vise sig umuligt at komme i nærkontakt med. Som reaktion på ørnenes interesse steg eskadriller af krager til vejrs og begyndt at sværme rundt om dem, efterhånden mere og mere nærgående og aggressivt. Det fik først ørnene til at forsvinde, men lidt efter kom de tilbage. Det hele gentog sig flere gange i næsten en time, indtil ørnene omsider opgav og fløj bort mod vest.

De intelligente kragefugle ved, at rovfugle, selv de store, blot skal forvirres og mobbes grundigt og vedvarende for at få dem til at give op og skrubbe af. På den måde har de skaffet sig monopol på stedet.

De klogeste af dem alle, ravnene, blev dog siddende nede i indhegningen og åd videre, mens de lod kragerne tage sig af arbejdet som "udsmidere".

Genne havørn væk? Det har man da folk til....

Rövarekulan - en skånsk naturperle.

Tekst og fotos: Thomas Bundgaard

Et af vores yndlingssteder på turen op til huset i Småland er Rövarekulan, en flot dal med galleriskov og en mæandrerende å, samt med en meget artsrig flora og fauna. Dalen er dannet for over 10.000 år siden, da en issø foran den vigende indlandsis brød igennem en opdæmning og fik frit løb gennem dalen. Senere har Bråån finpudset dalen. Dalen minder på mange områder om Fågelsångsdalen, (bliver omtalt i næste Grågås,) men der kan være flere besøgende især i weekenden, men søg blot lidt væk fra parkeringspladsen

Brink med graptolitskifer

Når man kører ned ad den smalle jordvej og ankommer til parkeringspladsen, er der flere aktivitetsmuligheder.

Nede ved Bråån er der borde, hvor man kan nyde kaffen

Brinken på den anden side af åen består af graptolitskifer. Graptoliter er en kolonidannende dyregruppe, der uddøde for over 400 mill. år siden.

Hvis man kigger på de løse skiferplader i åen, så kan man være heldig finde en fossil

graptolit med navnet *Monograptus colonus*, der har givet navn til colonusskiferen, der også findes ved Øleåen på Bornholm.

På skiferen kan man også finde en 6-7 mm lang huesnegl (*Ancylus fluviatilis*), der trods sin ringe størrelse har givet navn til en stor ferskvandssø, *Ancylussøen*, der dækkede en del af den nuværende Østersø efter indlandsisens tilbagetrækning.

Hvis man trænger til at få rørt benene, så er der 2 fine vandreruter, der starter ved parkeringspladsen. Den ene går opstrøms og tilbage via skrænten på den anden side og stenbroen fra 1870.

Plantezonering i skovkanten

Vi drikker som regel kaffen på kampestensbroen vest for parkeringspladsen.

På turen derhen kan man på en forårsdag se en flot zonerings bestående af hvid hestehov, ramsløg og hvid anemone. Duften af ramsløg hænger i luften og leder tanken hen på de lækre, svenske ramsløgssild, men husk plukningsforbuddet.

Plantevæksten er meget artsrig med over 400 arter af karplanter. Udover de planter, der er nævnt i artiklen om Fågelsångsdalen er der et par specielle arter. Stor gyvelkvæler/klintsnyltrot og nogle orkideer bl.a. tyndakset gøgeurt/Sant Pers Nycklar.

Hvid hestehov har jeg aldrig set andre steder i Skåne i så store mængder.

Stenbroen

Siddende på brokanten kan man iagttage de mange småfugle, der yngler i skoven og i elletræerne langs Bråån, der som tidligere nævnt er en flot mæanderå (foto 3-4).

Langs åen træffes isfugl, vandstær (strömstare), bjergvipstjert (forsärle), munk og broget fluesnapper, så i foråret og om sommeren er der gang i fuglesangen. I åen kan man se bækørreder ringe i jagten på insekter.

Rövarekulan er som både naturreservat og Natura-2000

område underlagt en del restriktioner, som står på informationstavlen ved parkeringspladsen.

På hjemmesiden: lansstyrelsen.se findes kort, Naturreservatskilt, brochurer, fotos og beskrivelser af naturreservatet. (Søg: lansstyrelsen → Skåne → naturreservat → Rövarekulan). Hjemmesiden kan bruges til lokaliteter i hele Sverige. Udflugtsguide til Skånes naturreservater. Länsstyrelsen Skåne, 2013. Er et fint supplement til hjemmesiderne.

Rövarekulan ligger ca. 2,5 km øst for Rolfsberga på nordsiden af vejen mod Löberöd.

En god hjemmeside til at søge lokaliteter i Sverige er: kartor.eniro.se. Prøv at søge på Rövarekulan, Löberöd, så kan du selv planlægge ruten til oasen.

Bråån

Hvis der er børn med på turen, så kan de planlægge ruten, printe kort og brochurer og evt. lave opslag på dyr og planter på stedet; selvfølgelig med en passende belønning i sigte!

Tur i egne biler til Helsingør Havn og Nivå Strandenge 15. januar 2025

Af Lis Geertz-Hansen

Efter mange grå og mørke januardage var solen dukket op og skinnede fra en skyfri himmel, 6 grader. Vejret var helt forårsagtigt. Vi havde planlagt en tur til Helsingør for at se efter bjergpiberen, som yngler i alpegne nær trægrænsen, men trækker mod nord om vinteren og finder sin føde i lavland, gerne nær kysten. I flere år har den været vintergæst i Helsingør Havn.

Bjergpiber fra Helsingør Havn

Foto: Per Vindis

Bjergpiber fra Helsingør Havn

Foto: Per Vindis

Vi var heldige. Den lod sig se mellem bådebroerne og ude på sandstranden, hvor den var ivrigt fødesøgende. Der var rigtig mange ederfugle i Øresund, hannens smukke dragt kom rigtig til sin ret i solskinnet. Artsrigdommen var ikke stor, så vi kørte videre til Fugleværnsfondens område ved Nivå, hvor frokosten blev indtaget. Øresund var blank og stille. Her var artsrigdommen lidt større end i Helsingør, men der manglede lidt vadefugle. Det skyldes muligvis den høje vandstand i Øresund. Der var ikke megen vade at gøre godt med. De sædvanlige skarver var på plads og dertil lidt andefugle, svaner og canadagæs.

Vi var 25 deltagere på turen og jeg talte 25 arter.

Frokost ved Nivå

Foto: Lis Geertz-Hansen

Frokost ved Nivå

Foto: Lis Geertz-Hansen

Bustur til Tissø mv., onsdag den 26. februar 2025

Af Flemming Kragh Hansen

En meget speciel tur på flere måder.

Vejrudsigten blev langsomt dårligere frem mod dagen, og der var lige vel rigeligt med afbud. Der var heldigvis medlemmer på venteliste, så vi var 32 afsted med Torben som afløser for vores sædvanlige chauffør Jacob, der var på arbejde i Norge.

Tåge over Tissø

Foto: Jørgen Bjerring

Godt vejr i Ballerup kl. 7.00, fin sigt, og da der ingen var tilmeldt med påstigning på 31A, kørte vi af Holbækmotorvejen i retning af Kalundborg, ned langs østsiden af Tissø med de første af dagens sølvhejrer.

Det blev ringere og ringere med sigtbarheden på vejen vestpå; tågen lå tykt overalt, også ved Tissø. Det var lunt; ingen vind.

Foto: Jørgen Bjerring

Ved Sæby kirke havde vi det første stop, med dårlig sigt, men som ved øvrige stop mange forårslyde. Vi kunne ikke se alle de gæs vi hørte, og nogle gange kom flokkene kortvarigt frem i tågen, grågæs og bramgæs. Lyden af trompeterende sangsvaner blev nydt, og silhuetter af ænder, gæs og strandskader blev gennemgået.

Der var anledning til at se kirken indefra, og faciliteterne blev benyttet.

Klokken 10-maden blev indtaget lidt tidligt ved Fugledegård, hvor vejret ikke var bedre. Her hørtes igen syngende gulspurv og syngende lærker. 2 agerhøns blev dygtigt spottet af en af de nye Grågæs.

Vi kørte mod Vejlen på Reersø, og holdt nedenfor kirkebakken, og gik mod kirken, over kirkegården, og vi kikkede ud i tågen, og lyttede til forårets stemmer. Her blandt andet storspove, som vi også hørte andre steder på turen. Også Reersø kirke, og faciliteterne, blev besøgt.

Ingen stop i løbet af dagen var lange, der var ikke meget at se, men meget at høre.

Der var faldet nogle dryp, men mest mens vi sad i bussen. En tidlig frokost ved Flasken, Halleby Ås udløb i Storebælt gav ikke mange fugle, og mod slutningen af frokosten begyndte det at regne.

Det regnede hele vejen til Borreby Mose, men da vi steg ud af bussen, holdt regnen op, og vi havde en god time med opholdsvejr, lidt diset, men markant bedre end resten af dagen. Vi så hejrekolonien, flokke af hejler – vel 250 – og nok så interessant, en ung tårnfalk, der var så tæt på, at vi kunne se farver. Efter en dag med silhuetter og sort/hvide/grå fugle var det en øjenlyst.

Ved Borreby Mose

Foto: Flemming Kragh Hansen

Våd Tårnfalk

Foto: Jørgen Bjerring

Bussen var igen på denne tur ladet med teleskoper for mindst en ¼ million; denne gang var kun et teleskop ude af bussen. Det siger noget om vejret.

Vi fik Lumumba, og kørte hjem til Ballerup i regnvejr, med tidlig ankomst, 15.30. Ingen deltager i turen kunne erindre så gennemført dårligt vejr på en Grågåsetur!

Trods det, sås – og hørtes! – rundt regnet 45 arter.

Tur i egne biler til Vallensbæk/Ishøj Strandenge, onsdag d. 12. marts

Af Bjarne Andersen

Vi havde en fin tur til Vallensbæk og Ishøj Strandenge.

Vejrudsigten truede med let regn, men tog fejl. Det startede gråt, blev solskin for igen at blive gråt.

Vi mødtes på Arkens parkeringsplads og gik til nordspidsen af landtangen. Undervejs havde vi diverse ænder samt sjaggere. På nordspidsen havde vi en flot/synlig jernspurv som alle fik set.

Vi gik ad stranden til Oskar under broen (en af Thomas Dambos gemte kæmper) og havde undervejs overflyvende traner og en flot tårnfalk i toppen af et træ.

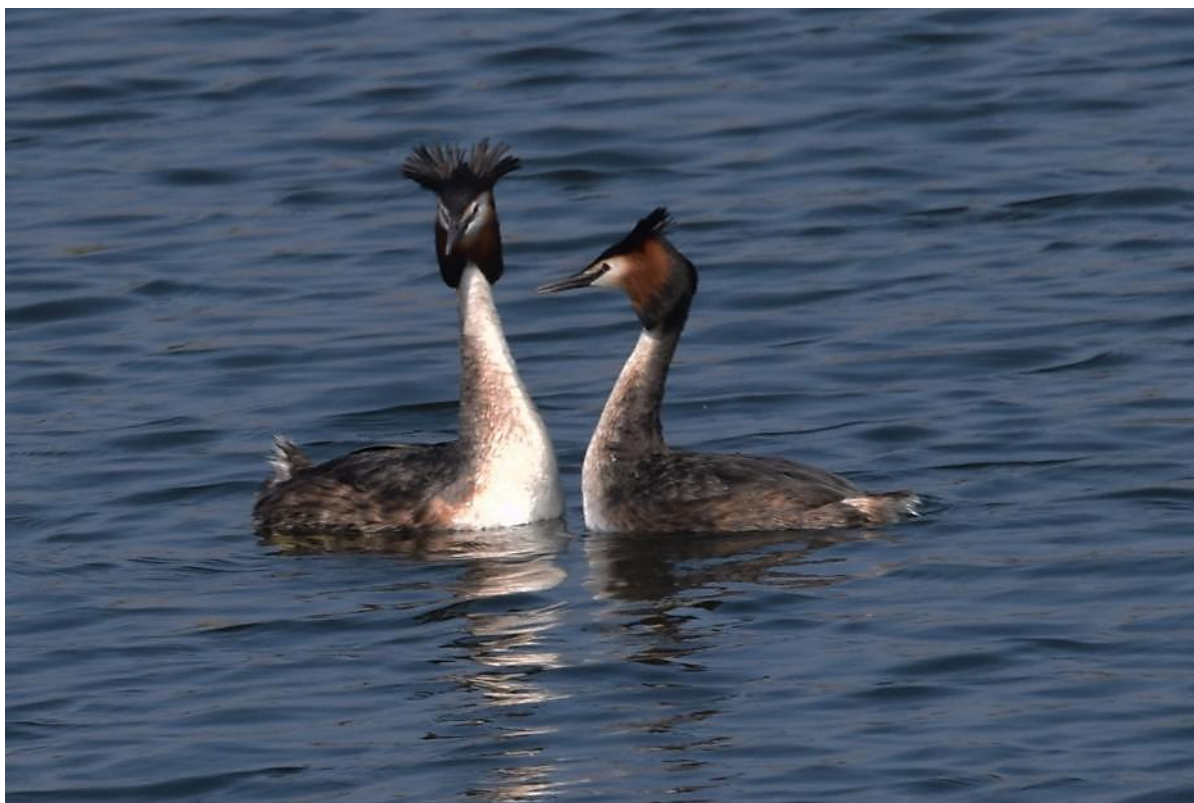
Fra broen over lagunen så vi toppede lappedykkere i parringsleg.

Herfra gik vi ad skovstien tilbage til bilerne for at hente teleskoper og madpakker, som vi nød ved fugletårnet med kik over strandengen.

Vi så blisgås, rødhalsed gås, klyder, strandskader, sangsvane og diverse ænder. Dagens resultat var 35 arter.

Turen sluttede kl. 13.00.

Foto: Bjarne Andersen

Toppet lappedykker, han og hun

Foto: Tage Stampe

Skåne Tranås d. 24.-26. marts 1. dag

af Susanne Paltorp

26 friske grågæs startede fra Ballerup med Jacob bag rattet – efter at have samlet yderligere 3 op i Kastrup lufthavn, gik det af sted mod Sverige.

I bussen blev sunget 2 morgensange før vi ankom til Krankesjøen, hvor formiddagskaffen blev indtaget. ”Den bedste kop på hele turen”, citat Joan.

Glenteparring

Foto: Mette Janas

Her hørtes og sås en del fugle, bl.a sanglærke, stær, lille flagspætte, bogfinke og gransanger. Undervejs blev flere røde glenter set, og en stork på marken og en stork på rede. Næste stop var Vomb Enge med KÆMPE flokke bramgæs, en lille flok blisgæs og ikke mindst et par røde glenter, der parrede sig

Ved Lillians Havn holdt vi et lille stop. Her sad en hvid vipstjert så fint på en brændestak i solen. Vi spiste frokost ved Snogeholm Sø, hvor vi hele tiden hørte skrig fra røde glenter i skoven. Joan gav en lille en i anledning af at hun havde haft halvrand fødselsdag.

I Fyledalen var vi heldige at møde en kvinde, der kunne udpege kongeørnereden, hvor vi kunne se hovedet af ørnen i reden.

I superflot vejr gik vi den sædvanlige vej til ”Teglværket”, hvor Jacob var klar med lumumba, og kage medbragt af Lene. Undervejs var der lidt småfugle i skoven.

På vej til Skåne Tranås tog vi en god omvej til Pulken, hvor over 10.000 traner tog imod os i flot sol. Jeg har aldrig set så mange traner i Pulken. Det var virkelig et skønt syn og dejlig lyd. Vidste du at Pulken betyder ”lille vandhul”? Det gjorde jeg ikke.

Efter indkvartering på det hyggelige vandrehjem i Skåne Tranås, fik vi dejlig aftensmad. Traditionen tro var der rom og flødeboller, mums. Så var det også ”godnat og tak for i dag”.

Skåne Tranås den 25. marts 2025 – dag 2

Af Gurli Hartmann og Stig Hjarlvig

Efter en lang første dag med gode oplevelser var vi gået tidligt til ro, og det var derfor let at stå klar ved morgenbordet kl. 07. Her indtog vi en solid morgenmad og smurte dagens madpakke.

Morgenmad

Foto: Bjarne Andersen

Jacob startede bussens motor kl. 8:30, hvor solen lod sig se bag et let skydække. Der blev set skovspurv i hækken og grønirisen gav lyd, mens vi satte i gang mod Pulken. Morgensangen var lidt svær, og vi skulle nok have øvet os inden på Søren Eplers: ”Stenen slår smut på det danske vand”, som er skrevet i en mere fredelig tid. Bedre gik det med ”Storken sidder på bondens tag”, og vi havde tidligt på turen set den hvide stork.

Traner i Pulken

Foto: Arne Borg

Så snart vi steg ud af bussen i Vattenriket blev vi mødt af en overdådig trompeteren. Dagen før var der blevet talt 13.500 traner på lokationen. Vi nød lidt tranedans og overflyvende traners ankomst til stedet, mens vi også spejdede efter andefugle mellem de mange traneben og fandt gråand, gravand, krikand, skeand og spidsand, dog i langt mindre antal.

Hos Carl Christian Tofte

Foto: Bjarne Andersen

Kl. 10 stod Carl Christian Tofte klar i haven og ventede vores besøg.

Han fortalte om det stigende antal traner i Pulken. De første traner var blevet observeret i slut 1990'erne, og i 2014 noterede man til eksempel 2000 traner. Tranerne raster her inden de flyver videre nordpå, og faktisk overnatter de her også. De står og sover med benene i vand, et instinkt som beskyttelse mod rovdyr. Man fodrer dem med korn, så snart der er forårssået på markerne for at sikre afgrøderne.

Carl Christian fortalte ligeledes, at tranerne er trofaste og holder sammen med samme mave livet igennem. I Japan, hvor der er mange traner, er den et symbol på et lykkeligt bryllup. Tranerne ses i Pulken fra primo marts til medio april. De ældste traner flyver først afsted til deres ynglepladser nordpå, mens de unge traner forlader stedet senest.

Der blev drukket formiddagskaffe undervejs og handlet. Carl Christians ophængte tegninger var dog ikke til salg p.t., idet de muligvis skulle bruges i forbindelse med en ny bogudgivelse i samarbejde med Klaus Malling til april. Lis supplerede med, at tranen var over en meter høj med et vingefang på 1,50-2 meter og en vægt på op til 6 kg.

Vi fik set en stor flok overflyvende bramgæs ankomme inden turen gik videre til Tosteberga Hamn med de opvarmede toiletter. Vi så flere glenter og store flokke af rastende bramgæs. I havnen blev vi mødt med en duft af hav og tang, og vi så svartbag, stor skallesluger, lille lappedykker, strandskade, gravand og pibeand samt en flok badende bramgæs. En knopsvane landede foran os og plaskede med sine store orange fødder inden den lå stille på vandet.

Vi kørte videre langs den skånske skærgård på østkysten til Landöen. Undervejs sås glenter og musvåger i luften. Vejret var mildt og stille, men der var kommet lidt regn på bussens forrude og dryppene fortsatte lidt, så nogle spiste med forlov i bussen.

Grønspætte

Foto: Mette Janas

Herefter gik vi en lille rundtur i Landöen, og fra de høje træer hørte vi grønspætten 3-4 gange, og måske var der to? Enkelte så den.

Der sås havørn over havet. Herfra kørte vi til Äspet, en vadefuglelokalitet.

Adgangen til fugletårnet var spærret. Et par stykker gik lidt længere end tiden tillod, og så en

flok grønirisker i toppen af et træ, skallesluger, han og hun, samt klyde og havlit ret tæt på. Der var blevet set havlit fra land ude på havet.

Dagens sidste stop var ved Yngsjö Kanalen, Helgeåens udløb. Her så vi nordisk lappedykker i vinter dragt og lige foran os landede en smuk havlit, som lå og vuggede længe på vandet og viste sin lange sorte halefjer og sit flotte hoved med den orange plet på det sorte næb. Det var dagens fugl!

Havlit, han

Foto: Mette Janas

Vi hyggede os lidt længere denne aften, efter et dejligt måltid med Porterbøf, rom og flødebolle til kaffen og en sjov og svær konkurrence. Der var ti spørgsmål og her er to af svarene: En vandtræder er en odinshane og en bærmeso er en fordrukken kvinde.

Tak for en dejlig og oplevelsesrig dag,

D. 26. marts - Sidste dag -

Af Grethe Wenzell

Det er altid vemodigt at forlade det skønne Skåne/Tranås, hvor rågerne dominerer lydbilledet - undtagen når vi befinder os i spisestuen, der klarer vi det selv (altså det med lyden).

Inden vi forlod stedet, fik vi en ny art, tornirisk.

Første stop var "Lam og Vildt", hvor de købelystne gik ind og forsynede sig, mens andre kiggede efter fugle. Det gav en gulspurv og en jernspurv, som begge var nye på listen.

Lis fortalte om jernspurven som på latin hedder *Prunella Modularis*. Det betyder den lille brunette med den bløde stemme. Lidt sjovt, da vi altid taler om, at man kan kende en jernspurv på at den lyder som en rusten trillebør.

Lis fortalte også om bogfinken (*Fringilla Coelebs*), som vi hørte overalt. Carl von Linné, der har navngivet mange skandinaviske fugle, havde bemærket at hunnerne trak væk om vinteren og derfor levede de overvintrende hanner i cølibat dvs. i ugift tilstand. På latin betyder *Fringilla* finke og *Coelebs* ugift

Der blev sunget morgensang, først "Det er i dag et vejr, et solskinsvejr", meget passende, da det var en fin lys morgen og "Nu kommer fuglene igen", en sang vi er ved at blive dus med godt hjulpet på vej af Gitte.

I Fyledalen fandt vi reden, hvor kongeørnen rugede, men ellers var der ikke meget liv i dalen,

Vi fortsatte til Abbakås, hvor vi forventede at se havlit, men der var ingen, så vi måtte trøste os med en gang kanelbuller, købt hos den lokale bager.

Abbakås

Foto: Bjarne Andersen

Heldigvis havde vi set havlitten dagen før ellers havde de været den rene elendighed. Den plejer jo at være der. Men vi gætter på at de fleste er stukket af mod nord.

Ved den vindomsuste Næsbyholm Sø så vi et vildsvin med unger, flere andefugle, blisgæs og bramgæs, som var søgt sammen i lange striber.

Ved Gröna Lund gik vi tur i skoven, uden at opleve det helt store. Lumumbaen med Kjelds hjemmebagte småkager blev nydt med udsigten over søen.

På vej tilbage mod broen fortalte Lis nyt fra Vadehavet (vi havde desværre ikke set så mange havørne på turen, som forventet), men ved Vadehavet vrimler det med dem og de sætter i den grad deres præg på området ved bl.a. ”at rydde op” blandt sæler og bramgæs.

Det er selvfølgelig ikke altid lige sjovt at være sæl eller gås, men det er med til at skabe en bedre balance i naturen.

Oplysninger om naturen i Vadehavet fik vi (en lille flok Grågæs, som var på Askov Højskole i februar) af Klaus Melbye, leder af Vadehavscentret, som også står for fuglekurserne på Askov. - I øvrigt kommer Klaus Melbye til Grågæssene i Vanløse d. 4. februar 2026 og fortæller om Vadehavet.

Lige før broen og afgangsfølgerne fortalte Lis lidt om den kunstige ø, Peberholmen, som på et tidspunkt var i fare for at blive et forlystelsessted for mennesker, nu er det heldigvis blevet til et sted hvor fuglene kan fornøje sig. Lis lovede at fortælle mere om holmen næste gang vi skal over Øresundsbroen.

På vej over broen, inden vi nåede midten, så vi edderfugle, så vi nåede 82 arter og Susanne blev udråbt, som den heldige vinder, tillykke.

Igen, igen tusind tak til:

Jacob for yderst behagelig kørsel,

turlederne, Bjarne, Flemming, Joan og Lis for en dejlig og fornøjelig tur,

Gitte for at lede sangen og have mod på at kaste sig ud i nye sange,

kagebagerne, Janne, Kjeld og Lene for lækkert bagværk,

og så til alle de skønne Grågæs, som hver især bidrager med masser af positiv energi.

Edderfugl, han

Foto: Tage Stampe

Afviklede Foredrag

Kaukasus

Af Jan Chr. Møllerup

D. 8. januar havde vi i Grågæssene det første foredrag i 2025.

Vi fik besøg af Stig Jensen, der skulle fortælle om og vise fotos fra Georgien, Armenien og Aserbajdsjan.

Stig har besøgt os flere gange og fortalt levende om sine mange rejser og vist fotos - ikke altid supergode iflg ham selv og man skal af og til se godt efter hvor fuglen er -men altid relevante.

Og så har han ofte lige en bemærkning el. to om de politiske og kulturelle forhold i landene, han har besøgt og taler om.

Jeg synes selv at Stig var mere oplagt end før set og det var også spændende at høre om hvorledes han havde været med til at kuppe en turleder på en af rejserne. Det har vi trods alt aldrig oplevet i Grågæssene og jeg håber heller ikke at adfærden breder sig til vores regi!

De indflettede bemærkninger om de politiske og kulturelle aspekter gjorde efter min mening foredraget mere interessant!

Alt i alt en fin start på foredragssæsonen 2025 som 65 spørgelystne Grågæs overværede.

I hjertet af Gribskov

Af Grethe Wenzell

Den 5. februar kom vi med Per Ekberg dybt ind i Gribskov, steder hvor man normalt ikke færdes, fordi det er så godt som utilgængelige for mennesker. Den megen sump gør områderne farlige at bevæge sig rundt i, men det holder ikke Per tilbage, for det er her det foregår. Naturen lokker med sit rige insekt- og fugleliv.

Lille Flagspætte

Per holdt et flot foredrag for os - pædagogisk bygget op, med en god systematik. Meget lærerigt med imponerende billeder.

Her er en række stikord fra foredraget:

Fattigkær med kødædende planter og kæruld – Skovmårsparring med lyd på - Kronhjortene, som holder sig langt væk fra mennesker – Skovmåren, der går på rov i de opsatte hvinandekasser – Bæveren, der er kommet til skoven og sætter sit præg på naturen – Rødrygget tornskade, som ikke går af vejen for at spidde andre fugle – Skovsneppen, der flyver op med en unge på maven, når den føler sig truet - Glenten, der samler på dametrusser.

Og så de mange sommerfugle, der desværre er blevet færre af - Svaleklirren, der ruger i forladte sangdrosselreder (Danmarks største bestand i Gribskov). De fleste småfugle har deres rede på jorden bl.a. skovsangeren, ovenikøbet tæt på alfarvej med fare for at blive trådt på eller kørt ihjel.

Det blev en fin eftermiddag med et flot fremmøde.

Med Gøgen fra Tarifa til Nordkap

Af Jan Chr. Møllerup

D. 5. marts 2025 havde vi besøg Henrik Wejdling. Det er første gang Henrik besøger Grågæssene men Henrik er godt kendt i DOF-kredse, hvor han bl.a. har modtaget DOFs hæderspris i 2022 og skrevet artikler i DOFT (DOF's videnskabelige tidsskrift)

Henrik skulle fortælle os om fuglenes rejse fra det sydlige Europa til det høje nord og Nordkap. Han havde fulgt fuglene bl.a. gøgen i sit folkevognsrugbrød fra syd til nord og kunne ved hjælp af fotos og datoer dokumentere hvornår fuglene var fremme på de forskellige lokationer på deres rejse.

En anderledes og spændende tilgang til fugletrækket, som Grågæs overværede.

Kommende Foredrag

- 22. oktober: Thyge ”Storbyens Fugleliv”**
- 12. november: Kim Skelmose ”Havørnen”**
- 10. december: Mads Elley ”Kina og Tibet”**
- 7. januar: Stig Jensen ”Antarktis”**
- 4. februar: Klaus Melbye ”Vadehavet”**
- 4. marts: Anders Tøttrup..... ”Afrikatrækkere”**

Grågæssenes ture og foredrag, april – oktober 2025

Tilmeldinger: Husk at hver tur skal indbetales for sig. Vælger du at melde dig til flere ture samtidig, skal det ske på hver sin overførsel

Databeskyttelse: Hvis du ikke ønsker at blive afbildet i Grågåsen eller Grågæssenes facebookside, må du give besked pr. mail til Seniorudvalget: seniorudvalget@outlook.com

Ture: Hvis du har behov for kørelejlighed i forbindelse med turene i egen bil, er du velkommen til at kontakte Pamela Bartholomeusz 2482 4345.

Turledere: Bjarne Andersen (4055 2314), Flemming Kragh Hansen (4020 0345), Joan Klausen (5192 8836) og Lis Geertz (3013 2179)

Hvis du i sidste øjeblik forhindres i at deltage i en bustur, bedes du kontakte Jan Mollerup eller en af turlederne, så vi ikke står og venter på dig.

Onsdag den 23. april

Bustur til Tempelkrog og Rørvighalvøen. Kl. 7.00 – 17.00.

Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører først til Tempelkrog hvor vi går den sædvanlige tur rundt om søen. Indbetal kr. 310,00 på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/2. Efter den 15/3 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Mollerup (4050 8487). Max 35 deltagere.

Onsdag den 7. maj

Aftentur i Porsemosen. Kl. 19.00 – 22.00.

Vi mødes på Vikingelandsbyens P-Plads i Risby og går en tur i Porsemosen m.v.

19. – 23. maj (mandag morgen til fredag aften, mødetidspunkt meddeles i deltagerbrevet)

Bustur til Unteres Odertal, et vandrigt naturområde på grænsen mellem Tyskland og Polen.

Oder er grænseflod, og turene tirsdag, onsdag og torsdag foretages i bus med udgangspunkt i byen Schwedt.

På turen ned og hjem stopper vi ved andre interessante fuglelokaliteter.

Vi håber på mange spændende fugle, området huser sorte og hvide storke, hav- og fiskeørn, glenter, med lidt held lille skrigeørn, mange sangere, herunder blandt rørskovssangerne, savisanger og drosselrørsanger, sydlig nattergal, flere slags spætter, hejrer og moseterner. Pirol, pungmejse, skægmejse, hærfugl og isfugl er også ynglende i området udover ænder, gæs og lappedykkere. Med lidt held, odder og bæver.

Pris i dobbeltværelse, med morgenmad på hotellet, frokostboks fra hotellet 4 dage og aftensmad i Schwedt 4 aftener, 7.000 kr. Pris i enkeltværelse, 8.300 kr. Tilmelding ved indbetaling inden 5.2.2025 på reg.nr. 8401 kontonummer 1190869 DOF København, Seniorudvalget. Efter den 1/3 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Mollerup (4050 8487). Max 35 deltagere.

Onsdag den 4. juni

Tur i egne biler til Rusland. Kl. 9.00 – 15.00.

Vi mødes ved Tegners Museum og går en tur i det spændende område. På vejen hjem kører vi til den nye platform ved Holløse Bredning.

Onsdag den 18. juni

Bustur/Sæsonafslutning til det østlige Skåne kl. 7.00 – 19.00.

Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling ved Terminal 3 til Skåne hvor vi starter ved Häslövs Änge inden vi fortsætter til Stenshoved. Husk at anføre hvis du stiger på ved Terminal 3.

Indbetal kr. 370,00 på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/5. Efter den 1/6 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Mollerup (4050 8487). Max 35 deltagere.

Onsdag den 6. august

Tur i egne biler til Amagers Sydvestpynt. Kl. 10.00 – 14.00.

Vi mødes på parkeringspladsen for enden af Kalvebodvej og går ud i området.

Onsdag den 20. august

Bustur til Lolland kl. 7.00 – 18.00.

Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling ved 31A mod Sydhavsøerne. Husk at anføre hvis du stiger på på 31 A. Indbetal kr. 350,00 på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/6. Efter den 1/7 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Mollerup (4050 8487). Max 35 deltagere.

Mandag den 8. – torsdag den 11. september

Bustur til Nordjylland – Bemærk: Mødetid kl. 6.30

Vi mødes kl. 6.30 ved Ballerup Rådhus og kører via Odden – Århus til Jylland hvor vi bor på Idrætscenter Fjerritslev i delte dobbeltværelser med bad og toilet samt linnedpakker. Under opholdet får vi morgenmad, smør selv madpakker og aftensmad (2 retter). Indbetal kr. 3.600,00 i delt dobbeltværelse og kr. 3.900,00 i enkeltværelse på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/6. Efter den 1/7 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Mollerup (4050 8487). Max 35 deltagere. Turkaffe til at medbringe i felten koster 30,00 pr. kande.

Onsdag den 24. september

Tur i egne biler til Ganløse Ore kl. 10.00-14-00

Vi mødes på P-pladsen Farumvej 90, Stenløse og vil prøve at følge årets gang i området.

Onsdag den 8. oktober

Bustur til Falsterbo m.v. kl.7.00-17.00

Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling ved Terminal 3 til Falsterbo. Husk at anføre hvis du stiger på ved Terminal 3. Indbetal kr. 360,00 på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/8. Efter den 1/9 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Mollerup (4050 8487). Max 35 deltagere.

Onsdag den 29. oktober kl. 10.00 – 14.00.

Tur i egne biler til Klydesøen m.v.

Vi mødes på parkeringspladsen i krydset Skovvej/Collins Allé i Kongelunden og går til Hejresøen og Klydesøen.

Mandag den 27. april 2026 Bustur til Vadehavet, hvor vi skal bo på Hotel Arlau Schleuse ved Beltringharder Koog – tilmelding senere

Afbestillingsregler for Seniorudvalgets busture

Endagsbusture uden overnatning

Tilmelding til ture uden overnatning bekræftes **ikke** skriftligt. Hører du ikke noget, er du på deltagerlisten. Er turen overtegnet, bliver du kontaktet med tilbud om at komme på ventelisten.

Afbestilling må finde sted senest 7 dage før turens afholdelse. Det indbetalte beløb returneres, fratrukket et gebyr på kr. 50.-/pers.

Senere afbestilling giver ingen tilbagebetaling, medmindre det er muligt at få erstatningsdeltager(e) fra ventelisten. I få fald tilbagebetales det fulde beløb fratrukket et gebyr på kr. 50.-/pers.

Hvis du ikke mere ønsker at stå på ventelisten, må du melde fra senest 7 dage før turens afholdelse. Forbliver du på ventelisten, må du være disponibel indtil 12 timer før turens afholdelse. I modsat fald ingen tilbagebetaling. Bliver du ikke tilbudt turen tilbagebetales det indbetalte beløb ubeskåret.

Flerdagsture med overnatning

Tilmelding til ture med overnatning bekræftes skriftligt af Seniorudvalget. Eventuel afbestilling skal være skriftligt via mail til: seniorudvalget@outlook.com.

A: Afbestilling mere end 30 dage før afrejse - tilbagebetaling af det indbetalte beløb, fratrukket kr. 200.-/pers.

B: Afbestilling fra 30-8 dage før afrejse - tilbagebetaling af det indbetalte beløb, fratrukket 50% af turens pris.

C: Afbestilling mindre end 8 dage før afrejse - ingen tilbagebetaling.

Såfremt turen er overtegnet, når du tilmelder dig, kommer du på venteliste, hvilket meddeles dig skriftligt. Hvis du undervejs ikke ønsker at stå på ventelisten, må du give besked herom senest 30 dage før turens afholdelse.

Er du på ventelisten og bliver tilbudt at deltage, gælder samme regler, som anført under punkt B og C. Du må være disponibel indtil 12 timer før turens afholdelse.

Bliver du ikke tilbudt turen tilbagebetales det indbetalte beløb ubeskåret.

Seniorudvalget anbefaler, at du tegner en afbestillingsforsikring.

Redaktion: Grethe Wenzell, E-mail: grethewenzell@webspeed.dk

Næste blad udsendes i juli måned. Deadline: d. 15. juni 2025

